

ივერიის

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტყუალის.
გაზეთის მფლობელი: ანტონოვიძე
და განცხადებითა დასაბუთებლად
უნდა გამოვიდეს მუცხეთის და წყნარების
გაზეთი. საზოგადოების განცხადებით.
ფასი განცხადებისა:
გვერდობრივი ტერკონი პირველი გვერდი 15 კაპ. მეორე გვერდი 10 კაპ.

„ივერიის“ დაბეჭდვის № 227

სამშაბათი, 19 სექტემბერი 1895

თ.ე.	ბაზრობა	დღის:	ბან.	კ.
12	10	6	6	1
11	9 50	5	5	50
10	8 75	4	4	70
9	8	3	3	75
8	7 25	2	2	75
7	6 50	1	1	75

ტელეგრაფი-ტელეფონი.

„ივერიის“ დაბეჭდვის № 227.

თავადი ბასარიონი და ზარანოზ ბუჰაის ძეონი და კინიხა ნინო ლორთქიფანიძე გულთიანის მუხუზარები აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, გარდაცვალებას პირველი მისწრაფების, მეორე მუხუზარის და მესამე მუხუზარის დასაბუთებლად **ზარანოზ ბუჰაის ძეონის** ლორთქიფანიძის, გასვენება იქნება 21 ამ თვისს, სოფ. ჩინჭვანს.

(1-1)

საკომერციო კურსები
ქალაქისა და გუბერნიისთვის.
(წელი მეთათბინებელი).

კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საკომერციო განყოფილება შესძინოს მსურველთ, როგორც ქალაქს, ასე გუბერნიას და მოახდინოს ვარჯიშობის შემწეობის ანგარიშის დახელოვნებით მოკიდები.

სწავლის გათავისუფლება შეიძლება ატესტატებით ცხადებით, 1895—96 საბას. წავალი წელს შეიძლება სანებრი იქნება სასწავლებელი: 1) საკომერციო კურსები, 2) საკომერციო ანგარიშები, 3) სპეციალური მართალი, ორაცი და სანებრი, 4) ანგარიშები სასაგარეო ნოტიობი, 5) საკომერციო მუხუზარები 6) საკურსი და სასამართლო სწავლება, 7) მსწავლეობა და წინა ტარება და შრომის (исправление дурного почерка).

სწავლა დაიწყება 15 სექტემბრიდან. ახლად შემოსულთა მიღება დაიწყება 1 სექტემბრიდან, ყოველ დღე საათიდან 10 საათამდე თორმეტამდე და საღამოს 4 საათიდან 8 საათამდე, კურსების სადგომში, სახლად ჯერ სანებრი ფინანსოვანი № 9, სერგაევსა და სანებრი ქუჩისკენ, თათბინების მიმართ.

პროკურორები და წესები კურსების უსასაფრლოდ შეიძლება მიიღოს მსურველთა კურსების სადგომში და მათა წყვილიანობების სასაქარო კანტორაში, სონის ქუჩაზე.

ვიცე ქალაქი გარეშე სტუდენტებს, შეუძლიან წერილით მიმართონ კურსების მფლობელს, ტელეფონის. (24—1596—24).

სურათები
მეფე ერეკლე მეორისა, შოთა რუსთაველისა, ილია ჭავჭავაძისა, რაფაელ ერისთავისა და ევანგელ ნინოშვილისა

სიხედავებიან:
„წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისა“ და წიგნების გამომცემელ ანბანთაბის მდირობებში და გიორგი დემურაშვილის ლიტოგრაფიაში.

უფლები

ერთხელ კიდევ რომ ენახებოდნენ ჩვენ ზუსტს და ჩემსა მოვარს, არ შეგერათები, თუნდ იმავ წაშს მოვიდოდდე შეგს სამარს. იმის ხმა რომ მომესმის კუბიზი მგონი, სუღაროსანს, — გრძობისა ჰყავს ამანდერებს, დამხმარებებს ხმა ტკბილ გვიანს. მისი ცრემლი რომ დამეცეს სასიკვდილ ლაზარო მუღუღს, ზენარს ვიფიცი და ვიფიცილებს, ზე აღმადგენს მიწად ქველს. მისი ხელი რომ შეგებოს, შეგებებით თითო ლეონის, ამირანის კაცელებს, მიხედვენი ვეცხიონს... — იქნებაცა ვაგლობებაც ზღვას და ხმელეთს ჩემს სიყვარულს, ტრიაობის ბოროდ ავიდამდეც უარსაგანად დღეობის გულის, რომ სამყარო ტკბილის ჰანეთი მის უფრედეს ცოცხ ნანას, თითო ზესტარული ძეგს უზრიდეს სიყვარულის გამოცანას... განდგელო.

მანათლია თა. ბარამი ხანის შემოსების დროს
რაც ერისთავის თაბისაგან შემხარტობა არის ცნობილი, ზამთრის მის შემდგომ თაბისათვის სადგომი ხდება, როგორც ის-ტორიაში უცვლელი წინაშე ნაყოფი იქნებოდა. დამკვირ. დასაბეჭდილ *) როგორც სწავს ი. მუხრანგინი ვილად თანამედროვე მეისტორიკ ვისკისინარცის მოკრძობა ამხებთი იხელმძღვანელო. ამავერივე მუხუზარსა სხვა მემუტანტინური, რომელ-ნიც სწერენ იმერლების დღობის შესახებ, ასეთია: მუღუღეს სტეფანე ფერხანგი, რომელიც გააბრწყინა და შეშალა კუბი ანბან ბარამი. ვილად მუხრანოვილი, რომელიც ლეონის სწერა და იმერლების დღობით ლეონად დასწერა. ხოლო ეს დღობა მან ბავის თვითობით ვერ ხანა. ამ ბუბუთაშვილმა თითო უფრო უღალატა მეფეს. მეფემ შე-

განოცვის ქუჩაზედ. ვ ა ს ე ბ ი: კარდონზე მეფე ერეკლესი, ილია ქვეყნისა და რაფიერ ტროისათვის სურათები ექს-ექსიო შურია, შოთა რუსთაველისა და ევანგელ ნინოშვილისათვის შურია. ილია ქვეყნის სურათი თხელ ქალაქზედ ილია ხელი შურია. ნინოშვილისა — სამი შურია, რუსთაველისა, ერისთავისა და ერეკლეს სურათები თითო აბაზი.

ი. ს. პლიშვილი
გადავიდა ნიკოლოზის ქუჩაზედ, პირველი სასტუმრო, № 29, სასტუმრო „იტალიის“ პირდაპირ, ავღუსტოვებს მიიღებს კვლავდებარება. (10-3).

ბანის კვავისის სამსწავლო ოლქის მზარუნველის ნებარებით გავხსნი

სასწავლებელი მანსონი
მ. ა. სარამხაძე.
წამოხულების მიღება დაიწყება ორ სექტემბრიდან. ნიკოლოზის ქუჩა, № 63. (4—1805—2).

ვექსელთა
ყოველ გვარს სასამართლო სამხმს, როგორც სამოქალაქოს, ისე სისრულის სამართლისა, ვუწერ ყოველ გვარს არტებს, ვტვირთებთ ვგრეთვე ვაშალაშის ბანკში დამიარებას.

უტუო ასეთი სპეციალი და ტვირთის ნაცვლებიც წამოხატო. იოსებ არდუიანიტი, რომლის ისტორიული ცნობები ერთი მხოლოდ მტრობა ქეშმეობა-ზუანია. გულგობრი, რომელსაც ხახისა აბრიატოს, იოსებ არდუიანიტისა და ასეთი პირების მომხრებეთაგან მოხსენდა ცრუ ცნობები. ბუტკოტი, რომელიც აგრეთვე იმვე არაბოების წარმომადგენელი გადილი ცნობები. დემურაშვილი, რომლის ცნობებიც მტნარის სიტყვებს წარმოადგენს და თან მტრად სიოცისა და გასაკვირ-მუღუზანებს, რომ ამ პირმა ისე უშეუბრალოდ როგორც მომხრე იმერლებს თავის თხოვრებაში. საუბედურად ითვლებოდა აბრიატოსა, არღუთისისა და ასეთ პირების წარმომადგენელი იხარებოდა. დემურაშვილი, რომელიც ცნობებიც მტნარის სიტყვებს წარმოადგენს და თან მტრად სიოცისა და გასაკვირ-მუღუზანებს, რომ ამ პირმა ისე უშეუბრალოდ როგორც მომხრე იმერლებს თავის თხოვრებაში. საუბედურად ითვლებოდა აბრიატოსა, არღუთისისა და ასეთ პირების წარმომადგენელი იხარებოდა.

მსურველთა მოკვებით დღის 8—10 საათამდე და საღამოს 6—8 საათამდე. ოქტომბრისთვის ქუჩა, სახლი პირველი, № 30, ითხოვთ ა. ბ. ანბანით.

მ. ა. სარამხაძე
ქალაქისა და გუბერნიისთვის.
დღემშამ შეგვტყობინა, რომ ვარადცვლილა შესანიშნავი საფრანგეთის მეცნიერი ლუი პასტერი. ძველად მოიპოვებდა ახლი იეთი მეცნიერული ცეცხი, რომ არ ვაგვიანოს სახელი ამ გენიოსისა, როგანდც ლუი პასტერს მეტად დიდ დევილი მიუძღვის კი-პობრიობის წინაშე. პასტერი არის მგავა ამ მეცნიერებისა, რომელსაც სახელად ეწოდება ბაქტერიოლოგია და რომელსაც სრულიად ახლას და ვფრად ნაყოფის გზაზედ დაეყენა სკემპი მეცნიერება. თვის გამოკვლევებით პასტერმა შექმნა ახალი მეცნიერება, რომლის მეოხებით არა თუ სინაოდ მოკვინა მზავლის სინ-ნელით მოკვლის საგანს, არამედ შესაძლებელად შეუ ვანკურება, როგორცის ისეთისაგან, რომელიც წინაშე მდებარე უძლურ იყო ბუგის და დღის რასმედ მოკვლის კიდევ მეცნიერება ბაქტერიოლოგია და ექსპერიმენტული მედიცინისა და ამასთანვე აბრიატოს არ დაივიწყებს ეს მეოხებით დაიწყო მეცნიერებაში ეს ახალი და ნაყოფიერი ხანა!

ლუი პასტერი დიმიად 1822 წელს, მამსადან, ვარდუიანის 78 წელსა. საშუალო სასწავლებლის დასრულების შემდეგ ის სწავლობდა პარისის ცნობილის ნორმალურს სკო-

ლაში, სადაც უმათიერად ყურადღების აქცედა ქიმიისა და მინერალოგიის. არ სწავლის დასრულებისთანავე პასტერმა დასაბუთა გამოკვნილი თხოვრება კრისტალის შესახებ. 1848 წელს პასტერი დიმიადნა ქიმიის პროფესორად სტრასბურგის უნივერსიტეტში, ხოლო 1854 წელს ვარდუიანური იქნა ლილის ფიზიკისა და მათემატიკის ეკუთვნილები და დიმიად. ამ წინ დაიწყო აქვეყნება ლუილის პარკისებისა და აღმოჩინა, რომ ლუილიზ უმათიერად მნიშვნელოვანი იქნა ლილის ფიზიკისა და მათემატიკის ეკუთვნილები და დიმიად. ამ წინ დაიწყო აქვეყნება ლუილის პარკისებისა და აღმოჩინა, რომ ლუილიზ უმათიერად მნიშვნელოვანი იქნა ლილის ფიზიკისა და მათემატიკის ეკუთვნილები და დიმიად.

რომ ყოველივე საზარელი ცილის წყება მის, რასაც იმერების ვასარის შესახებ მოგვითხრობენ, ჩვენ ჩვენ ვაფრთხილებთ. არც ერთ ჩვენს წყვილობას მდევან-მტრულბს, მისტიკობის და „რემედიეს არაფერი ვერ მოხსენებდა ამ და-ლოვანის შესახებ. მოიხსენებს იმან მდევან-მტრულბს, რომელიც არც იმან ბიულბს, რომელიც არც ასწერა 1795 წ. ვასარც გე. იოსელიანი, რომელიც თავისი თე-ლონი ნახა ყოველივე და აფორმის, არც ვამოხდენ ბერის, რომელიც „შეგობლებით ასწერა ეს ამბავი, არც ასაქნ ბერმა, რომელიც ანტონ II სრუსეთში გადავიდა და 1824 წ. სა-ქართველოს ისტორიის წყარა გა-თავდა, არც ვაშალაშის ცხობების და მათემატიკის მოგვითხრობის მის შესახებ რამეს არც სოლომან დოდაშვილი, რომელიც ვაჭარი აღწერა სწერე-ბრიული ამბავი, არც ლეონტიძე იო-ხელიანი, რომლის აფორმაც ზოგი ახლო დიმიადც „მომავლში“, არც პუბლიკი იოსელიანი, რომელიც ბევრ-ჯერ არც დასწერა საქართველოს ისტორიის შესახებ.

რომ ყოველივე საზარელი ცილის წყება მის, რასაც იმერების ვასარის შესახებ მოგვითხრობენ, ჩვენ ჩვენ ვაფრთხილებთ. არც ერთ ჩვენს წყვილობას მდევან-მტრულბს, მისტიკობის და „რემედიეს არაფერი ვერ მოხსენებდა ამ და-ლოვანის შესახებ. მოიხსენებს იმან მდევან-მტრულბს, რომელიც არც იმან ბიულბს, რომელიც არც ასწერა 1795 წ. ვასარც გე. იოსელიანი, რომელიც თავისი თე-ლონი ნახა ყოველივე და აფორმის, არც ვამოხდენ ბერის, რომელიც „შეგობლებით ასწერა ეს ამბავი, არც ასაქნ ბერმა, რომელიც ანტონ II სრუსეთში გადავიდა და 1824 წ. სა-ქართველოს ისტორიის წყარა გა-თავდა, არც ვაშალაშის ცხობების და მათემატიკის მოგვითხრობის მის შესახებ რამეს არც სოლომან დოდაშვილი, რომელიც ვაჭარი აღწერა სწერე-ბრიული ამბავი, არც ლეონტიძე იო-ხელიანი, რომლის აფორმაც ზოგი ახლო დიმიადც „მომავლში“, არც პუბლიკი იოსელიანი, რომელიც ბევრ-ჯერ არც დასწერა საქართველოს ისტორიის შესახებ.

*) ი. ივერია, № 199.

ამ ზღვრული დიწყო და ცოცხალი უკლად შესრულეს. რამდენჯერმე ირჩილეს გეგმა მოადგა ამ ნაივსადღურს.

ქოჩაქის მონღოლი.

ახალშენი - ევანგელისტად, (პოპოლის მართა) აქტიურობა გაუქნა დევნების მიღწევა და სპონსორად დახარჯდა. მიღილეს კიდევ არას ვინადღობდა, ახლა კიდევ სხვა ჯგუფად სრულიად უცნობი პირი რომ ამ განჩინება ვაზს ეს სენი, როგორც ვახსოვს ვახუშტისგან, ქართლ-კახეთში უნდა ყოფილიყო. უკრძალო შავად ქრებდა და სკივრა. ზოგიერთმა მოსახრებთ ეს სენი შავი ხაზბაგ უნდა იქნას. ამ შავი აქტი ბნის ი. ზ. ანდრონიკაშვილის სატილოქსურია დას ქსნჯავის ენახება, მაგრამ ჯერჯერობით რასაც დავებენ, არ აღმოუჩინებია. რაღა დასაძრევა გინდა, რომელს სხვა-დასხვა ვახსი ვაგუფივითა უარეს უმჯობეს ჩვენს ენახება. კარგი იქნებოდა სამეურნეო საზოგადოება სწორად ამ სენთანათვის მივსკა უკრადდება და თუ წამალი რამ მოცემენება, ეწმლითა ენახებოდათ, რასაც ვერცხვითა, თუნდ ფასს გადახდებოდითაც.

ამ დღებში აქ უფროსმა ქოლოქსურისტმა ბნის საკითხი ხალხს წუქითა, თუ რამდენად მახარალებული სხვა-დასხვა ვახსი სენი და როგორ უმჯობეს უფროდნა. გარდა ამისა საკითხი ურბო ევანგელისტო მუღღლებს თავით ექცევიან სს-წყობებულთა ვახსან სამეურნეო განყოფილება და ექვამდ ერთ-ერთი საზღვარგარეთ ვაგზავნენ ხოლო უმჯობეს სამეურნეო სწავლის მისაღებად.

უცხოეთი

ინგლისი. ამ დღებში ლიბერალ უნიონისტთა დასის მეთაურმა დენ...

ჩვენ არა გვიკვს, ამ უწყისაც მშვიდობა გახლავართ. ჩვენ რომ არა ვიღობართ, სულ ერთი გახლავართ, იგი ჩვენ მეტს დაჩრბათ. მეფე დედოფალი და მეგრე ჯარის ნება მისცა ზოგიერთ სახლებს კარბის მშენებელს და სურსათის გამოტანისა. ჯარის იწყო სახლების კარბის მეტყვე და ჰურისა და სხვა არა განაძლის ზიდვა. მოქალაქეთა დაჩაჯებმა ამახელ შეგნეს ყვირილი: - ვითო, გვიშველეთ, იმერტლებს ქალბატ აიღეს, სახლები გაძვრდეს, გაგვძვრდეს წყავადენდეს, დავაგუფოთ. ამათი ყვირილი ყველგან იმსობდა. იმერტის ჯარი ამათ ყვირდის არ შეგებო, ამათ სამარხისი სურსათის შოგარობა და 11 საათზედ ტვილი-სდგან უკვე გავიღენდ და გხსავდენდ. ამდღეს სს სახალხდ სპარსება ტვილისი ადღეს და თავისი უფლად შემობრძანდენ შოგ.

ტვილისის მეტყობითაგან ამათ წინააღმდეგე არავინ გაუხდა. ხმაც არავის ამოუღია, რასაც ვერცხვითა შიშით. ყენინა ბრძანება მისცა ჯარის, რომ რაც სახლები სულ დამძვრდეს და გაძვრდეს, განაძრავო ტვილისი...

უნარების დღემა წამოსთქვა სიტყვა; რომელშიც იგი მოხუცების დროს დაზღვევის შეგონ. ის მოსახრებანი, რომლებიც ირატარაში მოსახრებანი სიტყვაში, დიდის იმეტრების დროს არიან არა იმისთვის, რომ დიდად სავსებდებიან აზრებითა, არამედ იმისთვის, რომ დიდ პოლიტიკურს წინაშეწოდებდნენ არა ურჩიარა მამა მამა უცების დროს დაზღვევა, როგორც ცნობილია ერთ უსაყვარელს აზრის ჩემბრდენისა და მისს ჰოკარამაში პირველი ადგილი უკავია. და მეგრე მეგრე ის, რომ დღეც დღეგანობის ჩემბრდენის კანონები იყო და აქცხადეს-ქო, რომ სახანის სიხრის დანაზღვევისა სრულიად არ არის კონსერვატორ-რეინონტთა დასისათვის სწავლებლები და ამბობს, სავსეა ინგლისის დღევანდელ სოციალურ გარემოებაში შირის იგი როგორმე განხორციელდესო. დღევანდის დღეს არაბითა მწილთა შემოებნად ისეთი პოპოეტე სახეობები დაზღვევის მოხერხების დროს, რომელიც სწავლებლობა არ გამოიწვევდეს კანონები და დღევანდელ უმეტესობას არ დაარღვევს. ამხროლო ჩემბრდენი - შირინდეს ამისა გამო ადგილი ხინაიკოქი, - იგი თავისმევე დასმა უარ-ჰყო, ვინაძირითა.

ამერიკის შემართებული შობაბები. მიუხედავად იმისა, რომ ნოუროკი 1,800,000 მტყობებთან სკოლებს მისათვის სავსებდებოდა უმჯობესისა ზოგადობისაგან წელს გადაღებული იქნის მილიონი მანეთი, სკოლებს მიიღეს არა ჰყოფინებს და წინა წლებით ერთი იქნური გახუტება ყოველ დღე სჩივრან, რომ ბევრებმა უფრავლებს ამ ადგილი აღარა აქვს საქალაქო სასწავლებლებში.

რამდენად იხიბავნ ნეტევი სკოლებსათვის სავარდობებში, სადაც ორ მილიონზედ მეტობები იქნება?

იაპონია. იაპონელებმა 60,000 მგებარი დაყენეს ფორაზის კუნ-

დაცვაში გახილეთ. ჯარმა იწყო სახლების მეტრევა და ძარცვა. მუელად ტვილისის სახლები დამარცხეს, არსად ერთი ხაზი იყო აღადარტებო, მოუღად განხილეს ურბოლი ქოლოფები-ქო და ტურტყვებითა. სსმ დღეს დასაზარა-სია ჯარის 70,000 კაცო ქალაქის სახლებზედ სურსათისა, ავეჯილოებისა და სხვა ნივთების ზიდვას. ქალაქის სახლების დალიკორება ყენინა მოახსილეს. ყენინა მდებ ვაცო ქალაქის სახლების დაწვის ბრძანება, სახლების გაუხადობი სპურტისი ჯვარი მამის ზემოთ, მეტყობითა ერთს სახლის ბანხელ ავიდა და იქვდან დღეყო მურე ქალაქის დაწვის.

აქეთ ქალბატ იწოდა და იქით კიდევ სპარსთა ჯარი ერთმანეთი იმართებდნენ იმ ნივთებს, სს-ქონეს, ფულსა და სხვა რამდენს, რაც მათ ტვილისის სახლებზედგან მოავროვეს და უღალეს. ახლა მე ვთავოზ ზოგიერთს ჩვენს მესტრობებს და ნამტვირთ მირგებს, რომლებიც იმერტებს ამრადლებენ ქალბატ გაძვრდეს და დალიკო, თუ იმ დროს იმერთა ჯარისაგან მოხდნოლი საქალითა არ ფიხიბის საძკულად უნდა ჩაიყოფილიყო -

ძლილად და ემზადებიან, რომ სრულიად დამარცხონ მოლაღობი.

ბინაზინი. გერმანიის უპირველეს სოციალოგ ვანზრახვა აქეთ ოქტომბერში სოციალოგების კურსები დააარსონ უნივერსიტეტთან, რათა საზოგადოებს გაეცნონ სოციალოპოლიტიკური მესტრებმა.

თბილისის ბაზინი.

კვირის სახანოთა თეატრში დაიწყო სასაბურთო სეზონი; წამოადგინდნენ იქნა ვერდის ოპერა აიდა. თუ შესადგინელია სრულიად ახალის დასის პირველის დღეობითი ვიხელომდევანობა და არის შვადგინობა, მაშინ უნდა მივლოლოთ ტვილისის სხვადასხვა ჯარის, რომ მის კონსერტორ გრამონათ საცხოთა დასეყოფილებს ჰოკარტის ახალი დი. თითქმის ყველა არტისტ ქალბათ და კაცო საცხოლო კარგი ხმა ჰქვინათ და გვარია-ნად მღერან. უფლებად უმეტესად ასიმაგნად საზოგადოება ქს. ექვსი-სი სიმღერა (იიღას როლი); ენ-კვირის საცხოლ მღებობი და წინა-და ტვილისის ხმა აქვს, რომელსაც დამაწერენ აღტყებები მოიყვანა, თუცა ვი მოხდრალი ქალბატ ცოცხა არ იყოს დადამტყებულია სარტებობის ვინობითა. ავირევე სიმბატობის ხმა აქვს ქს. ვიკტორიანის, რომელიც ასრულებდა ამერტისის როლს; ამ მოხდრალს ქალბატ ვიკტორიანისაგან იქვს, მისი კარგი მღებობა იქვს, რომ დაბას როგორც ხმა ხან-დახან-პოპოლტობს ვაცდასკოლებს და თითქმის მამაყვინის ბოხის მხით მღერის. მამაკაცოვან საუკეთესოდ მღებობდა ბანი კრეფელი (ამონას-რო), რომელმაც მღებობას და სსი-პოემა მასთან ერთად დამატებულის არტისტის ნიქე ვაიონინა. ბ. პრე-შევისის (სადამე) მთაბას ნოტებში საცხოლ მღებობი და სსი-პოემა ხმა აქვს, ხოლო დაბალი რეგისტრი გა-ტურკველი და სუსტი. მისი რო-ლებს დამატებულები - ბნ. ჩის-ტიაკოვი (ჩამვისი) და ჰუმერტევი

დამაწერელი; დალიკობა, თუ კარონი რეგოქმლებდა? 3000 კაცო მოვიდა საშველად. 1500 კაცო ვაწევა, 1500 უკან დაბრუნდა. ამათ დაბრუნდეს დროს ლუკმა ჰური არ ჰქინდა. ტვილისის სახლები - ქო სსევე-იყო სურსათით. იმერტის ჯარის სახლები ამით და სახლებზედ სურსათის გათანაზმავარათა. ხოლო სხვა რამდენათვის ჯარის ხელი არ უხდია. იმერტები თავის მძების საშველად იმერტდნენ, ბროლის შემდეგ მისის მტეზებში მიიღდნენ და ქალბატებს-ქო ისე ავირათ გზა და ცელი, რომ ამ მშველად ლაშქარის სურსათის მიტყეპო-ქო დაიშურეს და უქანასკნულად დალიკობი და წაწყნეს.

ქალბატებმა ეტეც არ ამაძრეს მხენ იმერთა ჯარის, სხვაგვრიც და-სწავლეს. ოსობე არტისტთა ამბობს, ვითომც იმერტები სპარსების დანახ-ვის უშველდ უშინდნენ, იმთა არ-კო უთმინათ, ომის დაწყებამდსევე გაიქცნენ. ესევე ვანიმერია ამ დღებში არამაგნება. მოგვხსენებთა, რომ გვანში ერთი მ. ბინა-ქო არ დალიკეს. ასევე გვანში

(ევებტებთან მეფე) კარგები იყვნენ. ასე რომ ანაშალი სრული და გვარ-იანი გამოვლა.

თუ ამას დავუბრუნებთ, რომ გამ-სიბრებულთა რეკრეტო ცნობილის ტრფის ხელმძღვანელობით კარგად ასრულებს თავისი დანიშნულებას, ცხლად, რომ ტვილისის საზოგადო-ების მიოლის კარგი და მდიდარი გა-სართობი ამ სეზონში. ქან ენკისტს და ვიკტორიანის მართებეს თავუ-ლები, ხოლო ბ. ტიაკოვი დადვის-გარკვეინი. ტაშის ტევა და ავაშა-მეგერი იყო. თეატრი სასევე იყო.

წილის რეპროდუქციის მიხარი.

დად გოლეჯ უნდა ჩაგვაკეთავს ჩვენს საქართველოს ჩვენს ამეთს გმარს, როგორცდ იყო ჩვენს მეფე, ჩვენს გვარ-მანის ლომა? ვრეკედ თავისთა თავ-განწარედ მთავრობათ, არ ვადაიბნე-უნდად ჩამ გეულა მანე, ნაწახედ მათ-თას გაგეგობასა და სსამაბოლოსისა სსსაქცეობის თავგანწარეთს. ახლა მე-ანე ჩრსი გვთავისთავათ ეს დასამუ-და და დამწერელი მამულები აღარ-სეული მეფად გავგავთო. ვახსდებთ სსამ მათისა და ზარის განსახარედ-ლებულად. იანე მე, ჩოთაშვილი. ქ. კავთე, 12 სექტ. 1895 წ.

დეკემა

(რუსეთის დღებთანა საავტენტსაგან).

17 სექტემბერი.

ამბატბურბი. 16 სექტემბერს ვარ-დიცივლო სასაჯულო საქმეთა მინის-ტრად ნამყოფი მანასინია.

პაპისი. ვარდიცივლო მასტრები.

ლთა ბედმა მოულოდინ ისეთი მიეწე-და მისი, რომელიც იყო ზურბად წერეთელი. ზურბად წერეთელი ჩვენ-ში ცნობილია. იგი დღად ანგარი-სი ქალი იყო და იქვლოცეცხლს მიყვარდა. ტვილისის მამი იმერთა ჯარ-ის ვახუშტის დროს, ამან ვარდიცი-ვილმოდ რამდენიმე კაცო დაიხაზო-ვა და მათ სთხოვა, რომ თქვედ ვარ-დიცივლო ჩვენს ვინაგან, სთვედ მისი საქრევედ, ტყვეები დიდიტეთო, იგინი სახედ დალიკეთ და დაწავი-ნახეკარი მე მომიტანეთ და ნახეკარი თვევნი აიღეთო. ზურბად წერეთელი-გან მიმარბებულთა ვახუშტო რეკევა 40 კაცივანდ შესდგან, უმეტეს მის მი-მეთავად. ესენი უმეტესად იყო მიმე-ლენენ, ისე ზურბად ამოფარდნენ აქა-იქ ვაგებს, რომ ამითი მიმეღვა მათი ვერტე ვაგარა მტრეთა და ვეცო და-მეთ. ეგნეტო მოსლოდინა იო როგორ მოახსიერებს ამას: მეფე სოლომონ წარგმართა გვა-სა თვისს, მაშინ უცნობლად მისსა, ვანგებენ მას მტრებთანა მისგან-აკინი რამდენიმე. ჰოკნებდა მეფე წინარე წარუტყობისათა, ვარნა და-დგნენ იგინი ადგილსა დაფარულსა თქვინათ, რათა არა იხილდნენ იგი მე-ფემან მანან და ოქს ვანგეზარა

დრაგონობილი დროდინის სტარტა-მენტში წავიდა. აქ იგი ნახავს ოპო-რეს და შემდეგ ბიარცოში წავა. გენერალმა მოკოლუბოვმა ციხე-სიბარბეთი გახსნა აბდემი. გენე-რალმა მოკოლუბოვმა წარმოამდგენელთ მიიღეს. ქალბატ ბიარცოვლბით უფრ-შეკელი. 1-ლის კარბისთვის რეკო-სმა დებემა ვაუგანება მოკოლუბოვს. თავილი ლობანოვ-როსტოქეკო კონტრეტსევილიდგან წვაილა.

ოქსაპაპა. ვანზრახვა ჰქონდით მინისტრ პრეზიდენტ იტო მოვლიათ. დანაშავედ და მონაწილედ ამ ვანზრახ-ვისა შეგებობდა იქნას.

საბატბურბი. სევეტ.

საბატბურბი. სევეტ. რამდელი წყარობებიდან იუწყებიან, რომ ესრედ წოდებულ მესტრეების ტურსები, ანუ უმჯობესი სევალებო ტურსები პეტრბურტში, რომელზედ წარმოად-მეგე უმჯობესის განათობის და-საწყისს, ამ მოკლედ დროში უფრო გასულიყვინდა. ადგილობრივის სა-ზოგადოების ძალ-ღონით პროვიცენ-ტში ვახსენება ამ ტურსების განყო-ფლებანიც. ეს ვარტებმა რუსეთში ქალბატის განათობის წინ წაწყნეს.

პაპისი. ვიზილად მოვიდა დიდი მთავარი კონსტანტინე კონსტანტინ-ეს ძე.

ბინაზინი. მოიგრობამ განკარგუ-ლება მოიხდინა ვახუშტის რამდენიმე ვეტიმანის სამხედრო გეგმა ცვატე-უში, სადაც მისიონერები იქნენ და-ხილონი.

რუსდენი.

რუსდენი. შინხილად დებეში იუწყებიან, რომ ინგლისის სწავლიან ჯგუფიანი ლონსიტება მიიღოს ჩინეთ-ში ქრისტიანთა დასაცვლად. ინ-ციკინგზედ ზეთი ინგლისეთი სოპო-მარი ხომალდი სდგას, ამ დღებში მათ შეუერთდება კიდევ ოთხი.

მათ მეფე, იუწყეს მათ ვახუშტის მო-ქმეობა, რომელ სადაც ჰოკნებეს გვა-სა ზედ სახელულობანი ტვილისის-დას მტხოვრებელთა ავირლად და მტოლუბობის, ვანგანკვლდ მთად ხელ ჰყვის, და რომელნიმე მათგანი გან-მარცხეს, თხოლო სხვანი ხინაინ სიმ-ხინითა თვლითა ჰვაფილდეს თავთა თვისთა და ესრეთ ვარდიცივლენ იმერ-ტი ჰყვენასა თვისა.

აქ აუკარად სჩნს, თუ რაც უქმ-ნათა იმერტებსა და ამ რამდენი ანათი ტყვე მოუტყებინათ? ვახ-გან-ნარცა აღარ სჭირია. ჩვენ სამწუ-ხაროდ მხოლოდ მის მეთვანია, რომ მოლაღებ ზურბად წერეთლისგან შეუდგარ 40 კაცის ბინტევი არი-ლისი ქვე უნდა ილ-ხებოდეს მთელის იმერტის უსტყეობა მამულის შვი-ლისების დაწეული და დღებმა სახელო-ენება და მის ამაგი, რაც მათ ქართლ-ეთის ბლოჟონებს. მაგრამ რას ვთხო-ვს? ზურბად წერეთლები იქნებენ, იქ ასეთი უბედურება და დალიკო არას დროს არ დალიკეს.

